

FN anslår at rundt 153 millioner barn er foreldreløse. I tillegg kommer alle de barnea som har en familie, men som lider under omsorgssvikt. Dem er det enda flere av. De har hver sin historie. Felles for dem er at de mangler den tryggheten som skal til for å bygge en god barndom. Målet om å gi foreldreløse og sårbare barn en trygg oppvekst, er noe Odd Fellow Ordenen og SOS-barnebyer

Gledelig påventstid!

Det er kanskje litt tidlig å skrive om jula? Kanskje vi skal vente litt til? I påvente av jula har en jo alltid advent å kose seg med. Hvorfor sier man da ikke like godt «påventstida» i stedet for «adventstida»?

Ordet «påvente» finnes ikke på nynorsk i det hele tatt. Så det er grunnen til at jeg skriver på bokmål denne gangen. Men selv om bokmål har ordet «påvente», har en ikke noe ord «påventetid» eller «påventstid». Men uttrykket «i påvente av» betyr jo i praksis det samme.

«I påvente av...» er ellers selvsagt det samme som å vente på noe. Dette er en grunn til at et slikt ord ikke passer så godt i nynorsk. Det er ei litt kunstig sammensetning. Mest sannsynlig er ordet «påvente» laga som ei fornying av det tyske «Erwartung». Verbet «erwarten» betyr nettopp «å vente på» eller «forvente», og «i påvente av» kan også bety å ha forventninger.

Det er mange som har store forventninger til jula, og mange ventet spent på julaften. Denne vente- og forventningstida kan virke lang for noen. Men på

kalenderen finner man 1. advent som den offisielle oppstarten av denne ventetida. Fire søndager, og så er ventetida endelig over.

Mens vi altså driver og venter på norsk, handler adventstida egentlig om at noe eller noen kommer. Selve ordet «advent» kommer av det latinske verbet «advenire», som betyr å komme eller ankomme. Det var selvsagt Jesus som kom, og som symbolisk eller rituelt kommer igjen hvert år.

Det norske ordet «vente» kommer av gammelnorsk «vænta» eller «vættta» (med assimilasjon av nt til tt), som igjen henger sammen med substantivet «væn» (også «vón»), dvs. «von» eller «håp». Det å vente er altså å ha håp om at noe skjer. I tysk finner en verbet «wone» som «wähnen», mens substantivet er «Wahn». Betydninga til «wähnen» er også å tro eller håpe, mens «Wahn» er (sykkelig) innblinding eller å ha ei falsk mening. Her finner man også ordet «Wahnwitz», som er lånt i norsk som «vanvidd». Forstavinga eller prefikset «van-» hadde en

LISBETH WICTORSEN
Distrikt Stor Sire H/0
Odd Fellow Ordenen

ASTRID THORSHAUG
Fylkesleder for frivillige for
SOS-Barnebyer i Hedmark

også i gammalnorsk, og betydninga var «å mangle noe». Den samme ordrota finnes i verbet «vante». I de germanske språka tysk og nederlandsk smelta betydninga til orda «væn» og «van-« etter hvert sammen.

Vi mangler stort sett ingen ting, men vi sitter nå her og venter på jula. Vi venter på at den skal komme. Noen av oss venter kanskje helst på at den skal gå. For noen vil ordet «vanvidd» være en passende beskrivelse av adventstida. Kanskje mange ville føle behov for et ord «adventstid»?

Men alle har kanskje noe de venter på? Og da kan det vel også passe med ordet «påventstid»? I påvente av jula kan vi i alle fall tenke over om vi mangler noen ord. Lag et nytt ord og gi det bort til noen som «har alt». Gledelig påventstid!

JENS HAUGAN